

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทักษะและความต้องการของผู้ต้องขังต่อการฝึกอบรมวิชาชีพ : ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาระบบการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อศึกษาทักษะและความต้องการในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง และเพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังให้ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขังและสามารถนำไปหาเลี้ยงชีพได้ภายหลังพ้นโทษ โดยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักโทษเด็ดขาดชายซึ่งเคยได้รับการฝึกวิชาชีพหรือกำลังอยู่ระหว่างการฝึกวิชาชีพจากเรือนจำสมุทรสาคร จำนวน 265 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS สามารถสรุปผลการศึกษาเป็นภาพรวม โดยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปของการบรรยายประกอบตาราง

ข้อมูลส่วนบุคคล (ปัจจัยภูมิหลัง) พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ร้อยละ 43.0 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี ร้อยละ 46.0 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.0 ยังโสด และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 41.5 โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 66.0 และมีรายได้ประมาณ 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 52.5 ส่วนใหญ่ครอบครัวมีฐานะปานกลาง ร้อยละ 80.8 และมีรายได้ครอบครัวไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือนร้อยละ 45.3 แต่ไม่มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 67.5 ผู้ต้องขังส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติด ร้อยละ 62.3 รองลงมากระทำผิดในคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ร้อยละ 21.1 โดยกระทำผิดเป็นครั้งแรกร้อยละ 73.6 มีกำหนดโทษประมาณ 1-5 ปี ร้อยละ 61.5 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาถูกคุมขังมาแล้วไม่เกิน 1 ปี ร้อยละ 48.7 และมีโทษเหลือจำต่อไปประมาณ 1-3 ปีร้อยละ 39.6 รองลงมาโทษเหลือจำต่อไปไม่เกิน 1 ปี ร้อยละ 24.9

จากการศึกษาทักษะของผู้ต้องขังต่อความต้องการในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังพบว่า การฝึกวิชาชีพในเรือนจำทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้ในอาชีพที่สนใจ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.60$) การฝึกวิชาชีพของเรือนจำทำให้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.48$) การฝึกวิชาชีพเป็นการเพิ่มทักษะความรู้ในการทำงานให้มากขึ้น อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.80$) การฝึกวิชาชีพสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวหลังพ้นโทษ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 3.37$) ต้องการให้เรือนจำมีการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายมากกว่าวิชาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.47$) ต้องการความช่วยเหลือในด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.31$) การฝึกวิชาชีพของเรือนจำในปัจจุบันตรงตามความต้องการ

และความถนัด อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ($\bar{X} = 2.83$) ในช่วงเวลาใกล้พ้นโทษต้องการได้รับการฝึกวิชาชีพระยะสั้นที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จริง อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.09$) การฝึกวิชาชีพ ก่อนพ้นโทษทำให้รู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการออกไปใช้ชีวิตภายนอกเรือนจำ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.85$) หลักสูตรที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพควรมีความกระชับและไม่ใช้ระยะเวลานานเกินไปอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.80$)

การฝึกวิชาชีพในปัจจุบันเห็นว่าควรมีการปรับปรุงในด้านความหลากหลายของสาขาวิชาชีพประเภทของวิชาชีพที่ต้องการให้ทางเรือนจำจัดอบรมอันดับ 1 ช่างซ่อมรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์อันดับ 2 ฝึกวิชาชีพด้านช่างไฟฟ้า อันดับ 3 ฝึกวิชาชีพช่างเชื่อม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เรือนจำควรมุ่งเน้นให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกวิชาชีพที่ใช้ทักษะในการทำงานมากกว่าการใช้แรงงานรับจ้าง ควรมีการระดมกองทุนให้ผู้ต้องขังกู้ยืมเป็นทุนประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ โดยการนำรายได้จากการขายสินค้าฝีมือผู้ต้องขัง และการรับบริจาค แสวงหาแนวทางในการขยายเครือข่ายพันธมิตรภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนเพื่อภารกิจทางด้านการฝึกวิชาชีพและการจัดหางานช่วยเหลือผู้ต้องขัง ควรมีวิทยาการจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยในการฝึกวิชาชีพเป็นวิทยาการครูฝึกที่มีความเชี่ยวชาญ ความรู้ความชำนาญ ควรทำการสำรวจความความต้องการด้านการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังและจัดอบรมในสาขาวิชาชีพที่ผู้ต้องขังต้องการและมีความถนัด ชุมชนและสังคมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ควรจัดการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังตามภูมิลำเนาที่จะไปใช้ชีวิตอยู่ภายหลังพ้นโทษ ควรจัดการสอนอาชีพอิสระด้านการให้บริการ หรือการค้าขายที่ใช้เงินลงทุนน้อย และมีความเป็นไปได้ในการนำไปประกอบอาชีพ ควรให้ผู้ต้องขังที่มีความตั้งใจในการฝึกอบรมวิชาชีพ และสร้างชื่อเสียงในด้านการแข่งขันฝีมือแรงงานหรือสร้างผลงานด้านการฝึกวิชาชีพได้รับสิทธิประโยชน์